

Ден Юлія,
*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТЕЖІВ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

Починаючи з 2020 року бізнес щороку випробовують на міцність. Першим ударом для підприємств стала пандемія, другим – війна. Не зважаючи на ці випробування фінансова система України працює і модернізується.

Останнє десятиріччя характеризується появою інноваційних продуктів для здійснення платежів, цьому певною мірою сприяє розвиток фінансової системи та науково-технічний прогрес.

Система електронних платежів (СЕП) – це державна банківська платіжна система, яка створена у 1993 році з метою проведення міжбанківського переказу коштів в Україні в національній валюті через кореспондентські рахунки банків-резидентів та рахунки інших установ – учасників СЕП, відкриті в Національному банку України [1].

Національний банк створив державну СЕП для забезпечення розрахунків банків та їхніх клієнтів у гривні в межах України. Сильні сторони СЕП наведені на рис. 1 [2].

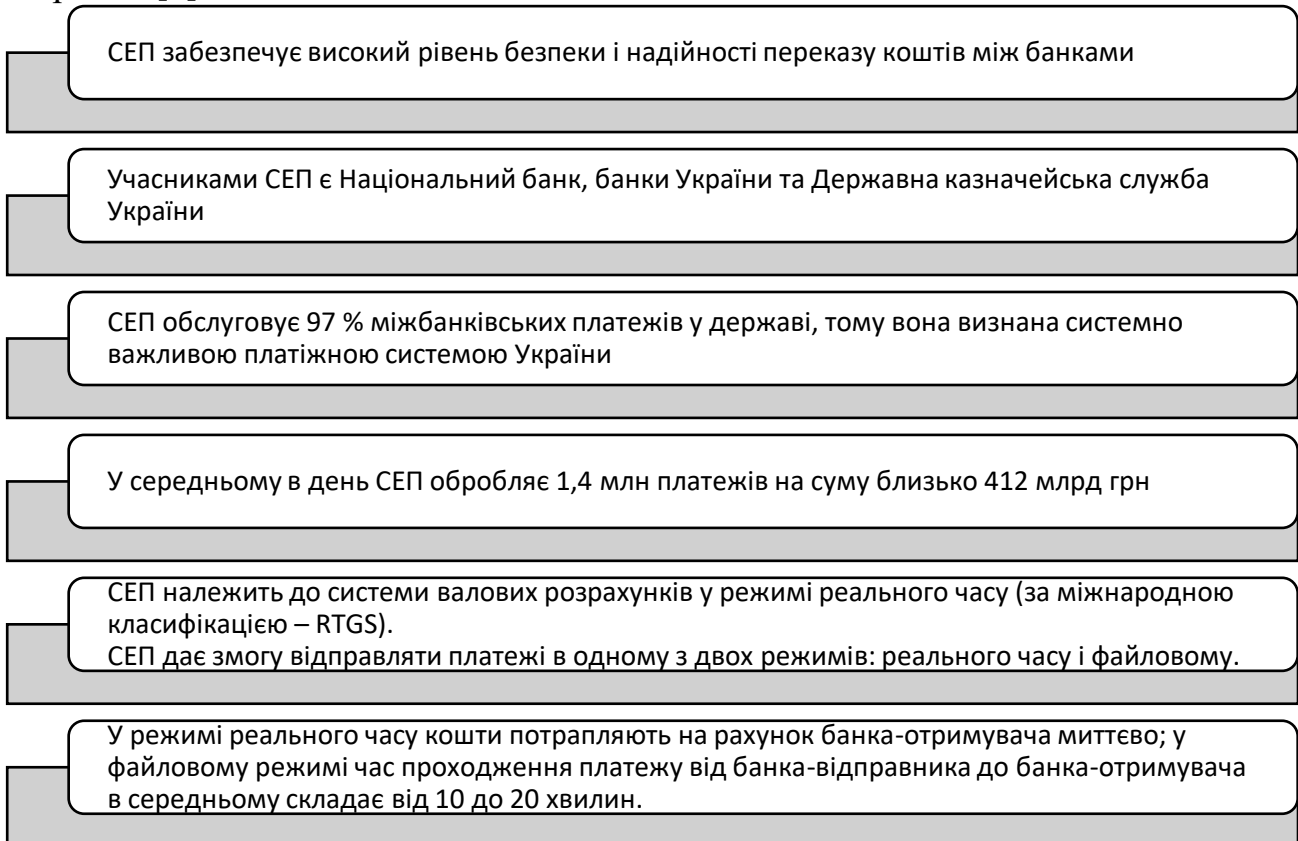

Рисунок 1. Сильні сторони СЕП

Джерело: побудовано за даними [3].

Тенденції розвитку СЕП можна проаналізувати виходячи з інформації, наведеної в табл. 1.

Таблиця 1. Факти та цифри щодо функціонування СЕП

Учасники системи - юридичні особи станом на 01.10.2022 року	67 банків України, Державна казначейська служба України, НБУ
Кількість операцій	264,7 млн платежів
Сума операцій	79 836 млрд грн
Середньоденний обсяг операцій	1,4 млн платежів 412 млрд грн
Платежі у файловому режимі	261,8 млн платежів 26 649 млрд грн
Платежі у режимі реального часу	2,9 млн платежів 53187 млрд грн
Середньоденний залишок коштів на рахунках учасників СЕП	73 млрд грн
Середньоденний коефіцієнт обігу коштів за рахунками учасників СЕП	5,66
Структура платежів(за кількістю)	до 1 тис. грн - 46% від 1 тис. грн до 100 тис. грн - 50% від 100 тис. грн і більше - 4%
Структура платежів за сумою	до 1 тис. грн - менше як 1% від 1 тис. грн - 2% від 100 тис. грн і більше - 98%

Джерело: побудовано за даними [3].

Впровадження системи електронних платежів дало змогу досягти таких результатів:

- прискорення виконання розрахунків та обігу коштів;
- зменшення документообігу;
- зменшення вірогідності фальсифікації міжбанківських розрахункових документів, завдяки чому знизилася прихована емісія, пов'язана з надходженням до обігу коштів, отриманих за підробленими документами;
- вивільнення грошової маси;
- посилення контролю за станом грошової маси у державі, поява нових можливостей впливу з боку Національного банку України на цей стан;
- значне зменшення збитків держави та підприємців, які виникали раніше внаслідок високих темпів інфляції, низької швидкості виконання розрахунків та використання підроблених платіжних документів [4].

Електронні платіжні системи дозволяють максимально спростити фінансові операції між покупцем і продавцем та сприяють розвитку електронної комерції, оскільки дозволяють миттєво здійснювати операції.

Список використаних джерел:

1. Правила системи електронних платежів в Україні URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr001500-17#Text> (дата звернення 28.10.2022).
2. Системи електронних платежів. URL: <https://new.bank.gov.ua/ua/payments/sep> (дата звернення 04.11.2022).

3. СЕП. Факти і цифри. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/SEP_fakti_ta_cifri_graf_2022-9M.jpg?v=4 (дата звернення 10.11.2022).
4. Можливості завдяки впровадженню СЕП. URL: https://studopedia.su/6_24402_vidminnosti-vid-standartnoi-versii.html (дата звернення 10.11.2022).

Науковий керівник: **Сіренко Н.М.**, *д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна*

Кємова Я.Р.,
*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ В БАНКІВСЬКОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Сучасне функціонування будь-якого економічного суб'єкта в Україні має на меті забезпечення прибутковості своєї діяльності. Специфіка діяльності банків зумовлена тим, що вони виконують в економіці особливі функції, які принципово відрізняються від функцій виробничих і обслуговуючих підприємств [1]. На відміну від діяльності на фінансовому ринку інших юридичних осіб, банківські установи другого рівня вітчизняної банківської системи здійснюють вторинну емісію грошей, накопичують великі за обсягами готівкові суми, здійснюють їх розподіл та трансформацію.

Але через специфіку своєї діяльності банки функціонують в умовах ризиків і при цьому мають бути конкурентоспроможними. Загальна мета банківського менеджменту - максимізація прибутку за мінімальних витрат із забезпеченням високої вартості банківського бізнесу. Відповідальність за виконання цієї мети несе керівництво кожного банку, адже її досягнення можливе лише за умов якісного управління.

Процес комплексного управління банком, на нашу думку, має такі етапи:

- 1) початковий - постановка загальних цілей діяльності банку; вибір стратегій його розвитку і діяльності, які відповідають місії банку; розробка планів і завдань структурним підрозділам;
- 2) поточний - підготовка виконавчих рішень щодо реалізації проєктів і процесів; контроль якості виконання завдань, покладених на конкретних співробітників; врегулювання суперечок у колективі;
- 3) аналіз і діагностика досягнутих результатів - виявлення існуючих недоліків у діяльності банку та розроблення заходів її удосконалення із застосуванням інновацій і формулювання висновків щодо перспектив подальшої діяльності банку;